

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 : 50 :
Negyedévre 2 : 50 :
Egy hónapra 1 : — :
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többesr
hirdetések alkuszert jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj min
den külön beiktatásért 30 kr.

Furcsa helyzet régi helyzet

Irta: **Kossuth Ferencz.**

Debreczen, jun. 26.

A kormánypárti politikusok pihenni szoktak, mikor az országgyűlés tárgyal; semmi sem természetesebb tehát, mint az, hogy mikor pihenni kellene, ők — dolgoznak.

Mit dolgoznak? Nem valami áldásosat, mert dolguk abban áll, hogy veszekednek s ezt hűségesen meg is tették a legutóbbi napokban,

Gf. Tisza István és követői egyfelől, gf. Apponyi Albert és követői másfelől, alaposan hajbakaptak, egymást „tiszelt barátomnak” czimezve.

Az egyik „tiszelt barát” kinyilatkoztatta, hogy büszke rá, hogy ő Bánffy Dezső kormányát még a törvényen kívüli állapotba is belekövette, sőt mikor Bánffy már megsokallotta a küzeletet, ő fiatal hevével tovább akarta folytatni az ex-lelet.

A másik „tiszelt barát” pedig azt nyilatkoztatta ki, hogy ő ellenben büszke arra, hogy a Bánffy-kormány ellen a végietekig harczolt!

A két ellenkező (sőt ellentétes) irányban büszkélkedő jó barát szükségesnek vélte a közvélemény előtt kinyilatkoztatni, hogy mindegyikük megőrizte saját büszkeségét.

Arról azonban nem esett szó, hogy a két irányzat miképen illik össze?

Pedig ez lett volna a kérdés fontosabb része, mert ez hathatósabb lett volna a helyzet visszatükrözésére, mint a két nyilatkozó személyes büszkeségének megőrzése.

Ezzel szemben Te és én, édes magyaram, a mi magyaros eszünkkel a következő elmélkedésbe merülünk: ha a mostani kormány ugyanazon az uton jár, mint a Bánffy kormány, akkor miképpen járhat vele karöltve gróf Apponyi Albert, aki a Bánffy-kormány életre-halálra támada? Ha pedig a mostani kormány eltentés uton jár, mint a Bánffy-kormány, akkor miképpen járhat vele karöltve gróf Tisza István, aki a Bánffy-kormányt életre-halálra védte?

És minthogy ellentmondás van a két dolog közt, miképen járnak karöltve mégis gróf Apponyi Albert és gróf Tisza István, ha teljesen ellenkező irányba akarnak menni?

Ez mindenesetre érdekes állapot: karöltve együtt járnai, mikor az egyik jobbra, a másik balra megy.

Ezen két ellenkező irányban való kilépés két dolog közül csak egyet eredményezhet: vagy azt, hogy az egyik kilépő az erősebb s a másikat magával vonszolja; vagy azt, hogy a két kilépő egyenlő erős s a mozogni igyekvésnek helyebnmaradás a vége.

Melyik eset történik meg? Aligha nem az utóbbi s ez magyarázza, hogy miért nem történt semmi az új kormány

alatt abból a tekintetből, hogy a vidéken az erőszakoskodáshoz szokott hivatalos Bánffy-had megfélemtessék, vagy elmozdittassék.

És e ténynek mi lesz a következtése? Az, hogy mikor kenyértörésre fog kerülni a dolog és itt lesznek az általános választások, a két ellenkező irányban kilépő és mégis karöltve járó „kedves barátok” közül Tisza István és hivei fogják gyors tempóban magukkal vinni Apponyi Albertet és hiveit.

Már is látjuk ennek jeleit Rimaszombatban, hol a függetlenségi párt áll a kormánypárttal szemben. Széll Kálmán miniszterelnök megtiltja a hivatalos korteskedést és erőszakos nyomást; de a vidéki közegek rá sem hederítenek és egyszerűen letagadják a tényt, a melyet minden jelenlevő lát és tud. Széll Kálmán pedig elhiszi, a mit jelentenek neki és belenyugszik, míg Gullner Gyula államtitkár adatokat kér, amelyeket tudjuk, hogy megkapott, de azt, hogy mit tett, nem tudjuk.

Igy orvoslódznak a Bánffy-korszak visszaélései; jóakarattal mutatásával a szándékban, de semmi erélyvel a kivitelben, tehát semmi eredményvel a gyakorlatban. Ezt a helyzetet idézi elő azon állapot, a melynek fényes tükrét képezi Tisza István és Apponyi Albert elhangzott vitalkozása.

Nem lehetséges feltalálni az erőt oly rendszerben, a milyent két olyan

Virágregék.

(Női típusok.)

A »Debreczen« tárczája.

Irta: **SZATHMÁRY ZOLTÁN.**

I. Üvegházi virágok.

Az üvegházban nevelt virágokra talán nem is Ő vigyáz, aki felruhazza a mezők liliomát. Mert úgy is tudja, hogy minden időben gondos kertész szemé őrkdök azok felett, de meg aki csak közel ér hozzájuk, becézgeti, apolja a drága virágokat. És nem is ösmerik azok a szélvihart, mely megtizedeli a százados erdőket, a zivatart, mely megtépi leveleiket, megszagatná ékes szirmaikat, a fagyot, a talajt sikkasztó nyár hevét.

Anda.

... Az apját, aki bankár volt, épen a börzén találta az inas. Vénülő, kopaszodó kis szürke szemű ember volt. Hej! hogy villogtak a szemei, mikor meghallotta, hogy leánya van.

Gyorsan gördült be a cicomás magánfogat az előkelő palota karsu márványoszlopos kapu csarnokába. Anda apjának elfult a lélekzete, úgy sietett fel a gazdagon szőnyegezett lépcsőkön.

Az ajtóban egy fehér kötényes, csipkés főkötös asszonyság fogadta, a kinek csak úgy

ragyogott zsiros arca az örömtől. Elibe tolakodott a cinikus mosolygású házi orvosnak, aki a pápaszemét lehuzva az orra hegyere, azon keresztül nézett sunyin és mondta:

— Élő... leány...

Anda apja futott a hálószoba felé, az ebédlőn keresztül rohantában, le is vert egy szekrényről egy műretek majolikát, de a csörömpölést már nem hallotta. És azt sem hallotta, hogy a fehér kötényes gölya mama az orvos konvencionális kijelentését illedeimesen igazította helyre:

— Kisasszony a lelkem, úgy bizony...

Künn csak úgy dühögött az idő. Erős északi szél vagdosta az apró szemű, csipőre fagyott havakat az emberek arcába. A ki tehette, igyekezett az idő örült dühe elől szabadulni. Csak egy pár szegény csavargó tánczolt az utca szegletén...

Anda apja mindezt nem látta, de legkevésbé sem gondolkodott rajta, mikor benyitott neje hálószobájába, itt azután már óvatosan, labujjhegyen lepegetve. Pedig a vastag szőnyegek úgy is zajtalanná tették lépteit.

Az orvos és a tudós asszonyság ép olyan óvatosan lépkedtek utána.

Kellemes meleg volt a szobában. Semmi hőség, hanem illatos, szelid langyosság. Olyan levegő, mint a milyen majusban szokott lenni, mikor már az orgonafák teljes virágzásukban állanak.

Halavány rózsaszínű selyemtakaros, csu-

pa csipke, csupa szalagos ágyban ott feküdt Anda anyja. Vézna, sovány szőke asszony, most meg csak halaványabb, mint rendszeren. És ott volt felállítva ágya mellett a meenyezetes gyerekágyacska. Csak olyan csecsebecse, a melynek aranyos cirádán ott tánczolt egy vékony napsugár millió fölsszkadt szála. Az orvos észre is vette s megigazította az ablakfüggönyt.

Duzzadó selyem vánkóskok közt feküdt Anda, némán és illedeimesen. Csak akkor rikkantott egyet, mikor a tudós asszonyság felkapta, hogy megmutassa az apjának. A hangja olyan volt, mint a pinczéből felhangzó hangos sóhajtás, És semmivel sem erősebb.

A tudós asszony nagy vigyázattal odatette a gyereket a mama mellé, a ki egy leheletszerű csókot nyomott a kis penészvirág homlokára. És nagy óvatossággal Anda apja is megcsókolta a gyermeket és a beteg asszony kezét. De maga sem mert volna megesküdni rá, hogy az ajka valójában érintette volna bármelyiket is.

Anda így nőtt fel fényben és gazdaságban. Soha sem látta kis szőke feje felett az eget másnak, csak derűnek, tele szórva napsugárral. És élte eget sem homalyosította el egyetlen felhőske sem soha.

Anda nem vala vig gyermek, játszótársai sem voltak nékie, a kik rakoncátlanságra, szilajságra tanították volna. Különösen a játéokra alig is lett volna később ideje. A szí-

ellentétes nézeteket valló férfiu támogathat, mint gróf Apponyi Albert és gróf Tisza István. Kivált midőn mind a kétő keményen állítja, hogy egyikük sem engedett, sőt büszke rá, hogy nem engedett.

Csakis a tétlenség keretén belül lehetséges ezen ellentétek összeegyeztetése, mert bármely tevékenység azonnal kidomborítaná az ellentétes két irányzatot.

A tétlenség pedig, kivált midőn egy veszélyesen rossz állapot után következik be, nem vezethet jóra, mert a rossz sokszor diadalmaskodik a jó felett még akkor is, midőn nincs eleve biztosított előnye; most pedig van, mert a visszaéléseket orvosolni kívánó rendszer a váron kívül van, a visszaélésekhez ragaszkodó rendszer pedig a váron belül maradt országzerte.

Debreczen, június 26.

A trónörökös házassága. Nagyon fontos esemény beköve keze a küszöbön; olyan eseménye, amely nem kevesebbet jelent, mint a magyar trónöröklés rendjének megváltoztatását. A magyar trón presumpatív örököse, Ferencz Ferdinánd ausztriai főherceg és magyar királyi herceg ugyanis nőül veszi Chotek Zsófia grófnőt. E grófnő nem származván uralkodó, vagyis úgynevezett »egyenrangú« családából, a főherceg az uralkodóház házi törvényeinek értelmében vele morganatikus házasságot fog kötni. Ez alkalomból Ferencz Ferdinánd főherceg a jövő csütörtökön, ő felsége a király, a miniszterek és a helyes titkos tanácsosok jelenlétében, leendő neje és a házasságból származható gyermekek jövődől állását illetőleg ünnepélyes nyilatkozatot és esküt fog tenni. Ennek a renuncziációnak a lényege az lesz, hogy az e házasságból származó gyermekek az osztrák császári és a magyar királyi trón örökléséből kizártnak.

Olyan esemény ez, amelyre még nem volt példa a magyar történelemben. Saját sze-

mélyére nézve lemondott már több uralkodó a trónról és több trónörökös az öröklési jogról, de olyan esetet, amikor a még születendő gyermekek jogairól mondott legyen le az öröklésre jogosult, még nem ismer a magyar közjog. Valamint nem ismeri a magyar közjog a morganatikus házasságot sem, és a trónöröklés feltételül sehol sem tüzi ki az egyenrangú házasságból való származást. A magyar pragmatika szankciója, az 1723: I. és II. t.-cz. értelmében, fölteve, hogy jelenlegi uralkodóktól, I. Ferencz Józseftől időközben törvényes fiúód nem származik, a trónöröklés Ferencz Ferdinándot, utána pedig az ő törvényes házasságából származó római katolikus válású első fiúódot ille i.

Mivel pedig a morganatikus házasság is törvényes házasság, ez a jog megilleti a Chotek Zsófia grófnőtől születendő fiú örökös is. A csütörtökön végbemenő renuncziáció a trónöröklésnek ezt a törvényesen megállapított rendjét akarja megváltoztatni, következtésképpen csak úgy lehet érvényes, ha ahhoz a törvényhozás is hozzájárul. Törvényt csak törvényvel lehet megváltoztatni. A magyar kormány tehát elengedhetetlen kötelességet teljesít, amikor az országgyűlés elé törvényjavaslatot fog terjeszteni, amely a Ferencz Ferdinánd főherceg és Chotek Zsófia grófnő házasságából származó gyermekekre nézve a törvényes trónöröklési rendtől való eltérést fogja megállapítani.

Lehetetlen bizonyos megilletődés nélkül tudomásul vennünk az eseményt., A szigoruan megállapított és megtartott trónöröklési rend a nemzeti élet nyugodt fejlődésének egyik legfőbb garanciája, és annak hiánya vagy meg nem tartása sokszor vált már véres bonyodalmaik és nagy rázkódások szülő okává. Óhajtjuk, hogy leendő kiralyunk, aki szerelmének e súlyos áldozatot hozta, találja föl majdan a trónuson a családi boldogságot, egyesítve a nyugodt zavaratlan dicső uralkodással.

A néppárt és a szocialisták. Az országgyűlési néppárt hivatalos airtatát intézett a szocialdemokrata párt vezetőségéhez és felhívja a szocialistákat, hogy csak lakozzanak a néppárthoz, minthogy ennek a programja magában foglalja a szocialisták ez időszertit megvalósítható kívánásait, amelyek a szocialistáknak a néppárthoz való csatlakozása által sokkal gyorsabban és siker-

rebben lesznek keresztülvihetők. A szocialisták partvezetősége legközelebb szintén hivatalosan fog válaszolni a néppárt airtatára és előre áthatólag vissza fogja utasítani a néppárt ajánlatát, részletesen kifejtve azokat a nagy e vi ellentéteket, melyek őket a néppárttól elválasztják.

Mindenesetre jellemző a néppárt eljárása mikor apapzsak s olygarchia szövetségre hívják föl a vagyoni egyenlőtlenség megszűntetése s a munka igazi érdem szerint való méltánylása érdekében forrongó munkásokot. Nem nézik a kiálló ellentétet és mélységes ürt, mely e két áramlat közt tátong: csak azt látják, hogy egyiknek úgy, mint másiknak célja csak a jelenlegi állami és társadalmi rend feloldása után valósítható meg. Egyesülni akarnak tehát a felforgatás munkájában. Persze a néppárt azt hiszi, hogy az eredmény csak az ő javára dőlhet: bár csudálatos, hogy nem jelen meg előtök D ó z s a György siri arnya, Nem jó lesz az ördögöt a falra festeni: eminentiás és excellentiás néppárti vezér urak! Szerencse, hogy a szocialisták sokkal tisztább kezűek s nem adnak parolát minden néppárti kolompoknak.

A rimaszombati választás. A mint Rima-Szombathól értesítenek, ott a kormánypárt és a függetlenségi 48-as párt közt keletkezett tusa előreláthatólag pártunk legjelesebb győzelmével fog végződni. A kormánypárt hivatalos jelöltje F a y Gyula ugyanis, belátva erőlködésének hiábavaló voltát: vissza lépett majdnem közvetlenül a választás előtt s így a f. hó 28-án tartandó választásnál T ö r ö k G y u l a, pártunk jelöltje egyhangulag fog megválasztani. — Ellenfelcink a nemzetiségekkel való paktálással gyanúsítják pártunkat s igyekeznek kisebbiteni az előre látható győzelem jelentőségét; ezt azonban alaptalan ráfogásnak kell kijelentnünk. Akad-e oly együgyű ember, ki hitelt adhatna olyan mesének, hogy a magyarság legszélsőbb törekvéseiért küzdő függetlenségi és 48-as Kossuth-párt a nemzetiségek malmára hajtana a vizet? Szinte fölösleges is az ily ostoba mesét visszautasítani.

goru francia bonne, a nyelvmesterek, a zenetanárok alig bagytak egy kis időt a séta-kocsizásra s nagy körültekintéssel megválogatott könyvek keresztül olvasására.

Azután megtanult táncolni.

Egy közeli rokon, egy hozzá hasonló csenevész kis leányka járt fel hozzá a táncórákra. A táncmester, aki mind-nkor frakkban, meg keztyűben járt fel az órákra, megtanította divatosan bókolni, parancsszóra mosolyogni. Azután táncoltak, a zongora tanár muzsikája mellett.

Az órákon jelen volt a mama is, a kis büszke sovány asszonyka, de csak igen ritkán szólt bele a dologba. Teszem azt:

— Kérem, kérem, most pibenjenek. Anda már fáradt az arca egész piros . . .

Igy érte el Anda azt a kort, mikor már hosszú ruhában jelenhetett meg a zsurekon, az ebédeknel, a bálokon.

Mind ezek a mulatságok azonban nagy körültekintés mellett folytak le.

A bálteremben Andának meg voltak a maga ismerősei. Ismerős családok, akik tündetőleg külön ültek a terem egyik sarkában. — Elszigeteltek magukat a többi emberektől, s a bemutatások is csak nagy szertartások mellett voltak megejthetők.

Anda nem is ismert más fiatal embert mint akikkel a mama, vagy a közel ösmerősök szalonjában találkozott. Feszés, udvarias, illedelmes gavallérokat, akik valcer közben két arasznyira tartják maguktól a táncosnőiket s nem lobogtatják zsebkendőiket a souper-csár-

das közben s akikkel annál kevésbé frater-nizálhat a cigány.

A mama különben is szörnyen óvatos volt s életfeladatul csak azt tűzte ki, hogy a leányára vigyázzon.

Anda pedig mindezeket a dolgokat nagyon természetesen találta. — Egyebekben torékeny, gyöngye leányka volt, szögletesek lányosok maradtak az idomai, még asszony korában is.

Mert Anda is férjhez ment egyszer. Nem éppen a huszadik évében, mikor már az apa, meg a mama kiostalták a nagy körülményeségek közt jelentkező kéroket, igen hosszú családi tanácskozás után a Wein és Társasbánkár cég egyik üzlettársában állapodtak meg, kinek hajahullottságon kívül más hibája nem volt.

Anda férjhez is ment hozzá. Nem ellenkezett s nem gondolt arra, hogy talán más ember is lenne a világon, mint a völegénye.

Nagy fényvel esett meg a lakodalom. A dívatlapok hasábkokat irtak a menyasszony toaletjáról s jelezték azt is hogy hova mennek nászutra.

Természetesen bejárták Olaszországot, ahol Anda mamája és apja is töltötték annak idején a mézes heteket. A Baedeker nyomaa végigneztek minden nevezetességet.

Anda es a férje nem érezték semmi izgalmat, mámorát az olasz levegőn. Az eget éy oly kéknak látták, miot otthon a városligetben,

Azután visszajöttek. Egy kicsit fáradtan,

egy kicsit törődötten, de legkevésbé sem kimerülve. A nagy fényvel berendezett lakás már készen várta őket s egy közös családi értekezleten elhatározták, hogy hova mennek látogatóba.

Itt, ott a mama, vagy az apa kihuzott egy nevet.

Ennek az apja aligha viszi sokáig, tönkre mennek tavaszra. Annak a fia meg egy nevelőnt akar elvenni.

Es élt anya és olyan nagy nyugalomban, vágyak és mámoros álmok nélkül, mint az anyja, akinek a házasságát példaképen emlegettek.

Végre azután eljött az idő, a mikor meg kellett válni ettől a nagy boldogságtól. Előbb meg mindent megpróbáltak. Végre is expres vonaton haza hozták az örök tavasz honából, a melynek életet lehelő levegője sem sebitett már a kisasszonykán.

Csupa csipke, csupa szalagos ágyba került újra. Szep-n elbucszott mindenkitől, a férjétől, az anyjától, a kik sirtak, s is könyezett mikor az anyjának mondta:

— Es ti már elkészültetek a fürdőre. Az idén későbbben kell majd mennetek, mint rendesen. En miattam . . .

Es sóhajtott. Bántotta, hogy a rendet így meg kell a temetéssel zavarni.

Azután betakarta magát nyakig a sarga selyem paplannal és szépen meghalt. Sovány, összeasszott lábcskájából még csak egy vónalnyi sem látszott ki a takaró csücske alól.

Debreczen fejlődése.

— Egészségügyi bizottságról. —

A közügyeknek mindig hasznára van, ha nyilvános megbeszélés előzi meg a határozatokat. De meg a közigazgatás is csak a nagy közönség érdekeit szolgálja s működését ennek a felfogására kell, hogy irányítsa. A közönség véleményének a tolmácsa pedig a nyilvánosság. Ez ok miatt örömmel láttam a »Debreczen« szombati számában a dr. Burger Péter ur cikkét, amely az egészségügyi bizottság legutóbbi ülésén történeteket teszi bíralat tárgyává. A bizottság ülésén én is részt vettem s mert a cikkben foglalt megrovást jogosnak nem tartom: indítva erzem magamat a véleményem kimondására. — Annyival inkább, mert a tárgyalás és határozatból ítélve: az a bizottsággal körülbelül megegyezik.

Mindenekelőtt arra kérem a cikkíró urat, legyen szives megmagyarázni, hogy az egészségügyi kérdéseknek szakismeretet kívánó elbírálásra mi teszi kiválóan alkalmasá a közjogi ellenzék tagjait? Mert nem lehet egészségügyi kérdésekben czélszerű határozatot hozni »ellenzék« nélkül és miért kell annak, aki más politikai párthoz tartozik, egészségügyi kérdésekben is ellenzéknek lenni?

A műtrágyagyár az én felfogásom szerint nem azért bír fontossággal, mert magyar ipar. Tisztán csak azért, mert ilyen gyár felállítását után az a sok hulladék, a mely most a város közelében több helyen halmozódik fel: egy vagy két helyre hordva, a legmesszebb menő kívánalmaknak megfelelő módon szagtalanná tétetik és egyben ártalmatlanná lesz egészségi szempontból, gazdaságilag pedig értékesé válik. A gyártásnak is feltétele, hogy a hulladék teljesen szagtalanná váljék. — Épen ezért sem a telepen, sem ma én a műtrágyán nem botránkozhat meg a legépebb »szagló érzékkel bíró honfi kebel« sem.

A műtrágya gyártásnál számba vehető értéke csak a fix hulladéknak van, míg a folyékony, vagy vízzel felhígított anyagok haszonnal járó gyártásra nem alkalmasak. Ez ok miatt, ha majd kiépül a csatorna hálózat, ha majd lesz vízvezeték: a főcsatorna kivezető nyílásánál alkalmazott szűrőnek nagy egészségügyi fontossága, de csekély értéke lesz. Egyébiránt a csatornák tartalmára a kérvényezők nem reflektáltak. Az tehát a mostani intézkedéseknek nem tárgya.

A vállalkozóknak csak egy telepet létesíteni és mégis annyi anyagot dolgozni fel: bizonyosan sokkal kedvezőbb volna. Hogy mégis két telepről van szó, oka az, hogy sem a szenny anyagok, sem a kész trágyának a városban keresztül burcolását a bizottság kívánatosnak nem tartotta. A Csicsogótól, vagy a Péterfia tulsó végeről a pérci laposra hordani a pecze gödör tartalmát — keresztül a piacon — nem volna kívánatos. Sőt még arra is figyelemmel volt eme helyek kijelölésénél a bizottság, hogy azok a homok, tehát a trágyázásra inkább rászorult területek közelebb legyenek.

A másik határozat, a mely a bizottságot megrója, dr. Burger ur, a bábaképezde és lelencház helyének a megfejtése.

Nagyon sok szükséges jótékony intézet létesítésének egyedüli akadálya a pénz hiánya. Miután nálunk még nagyon sok humánus intézmény szükséges: nagyon tekintetbe kell venni, hogy mit mennyiért létesíthetünk. Kár és véték minden fillérnek a kiadása igaz, szükség nélkül, mert minden könnyelműen elköltött krajczár egy másik emberbaráti intézmény létesítésének a megnehezítését és elhalasztását jelenti. Egészségügyi intézeteknél mint a milyenekről itt szó van: szabadon álló épületekre és kertre, tehát nagyobb területre van szükség. A városban a szükséges terület megszerzési ára legalább 30—40,000 forint lenne. Ekkora költség különbözik: pedig a nevezett intézetek létesítését hosszú időre megakadályozna vagy talán lehetlenné is tenné. Mégis felesleges kiadás lenne. A kórház közvetlen közelében mindenképp intézet

csak szükségből foglalhatna helyet. — Az ott levő csekély szabad térre magának a kórháznak is okvetlenül szüksége van. De meg a kórház egyik feladata, hogy a fertőző betegségekben szenvedőket — addig, míg a betegség nem járványos, — felvegye. Egy ilyen fertőző pavilon szomszédsága egyik szobában forgó intézetre sem kívánatos. Ha lesz valaha protestáns egyetem; ha lesz annak valaha orvosi fakultása; ha lesz még akkor közkövön a debreczeni kórházról: akkor sem lehet minden egyetemi orvostudományi intézet azon a helyen. Az állattan, növénytan, ásványtan, vegytan, azután a szoros orvostudományi intézetek, a boncztan, kórboncztan, élettan, kórtan stb. mind nem fognak ott elhelyezkedni. Ezek is lehetnek tehát más helyen.

Ami a hely alkalmatlanságát illeti: igaz, hogy az ajánlott terület 450 méternyire van csak a vasutól és hogy ott naponta talán 12—14 vonat is elmegy. Ugy, de a cikkíró által ajánlott kórház csak tízedrésznyire van a helyi vasutól és azon a teherszállító vonatokon kívül is minden fél órában zörög egy vonat. A temető algha van távolabb a kórházhoz, mint az ajánlott területtől. Használható a kaszárnyáról is, azzal a különbséggel, hogy ennek a kaszárnyának a lakói is a czéljához, meg a nyulásra a kórház felé járnak, nem a volt sertes vásártér felé. Előnye azonban az ajánlott területnek, hogy könnyen elérhető, de nem zajos helyen fekszik és a szükséges építkezések számára, valamint a későbbi időre tervezett gyermektelep számára is elegendő helyet nyújt.

Komolyabb dolog már az, hogy a temető és épülő g. k. templom pedig amellet más tekintetből tisztelettel köszönik a szomszédságot, de nem kérnek belőle. Azt nem képelem, hogy az Isten dicsőítésére emelt templomnak, akár a kegyeletünk tárgyát őrző temetőnek oka lenne szegynyezni olyan intézetek miatt, melyet a felebaráti szeretet emelt az árva és elhagyottak istápolására. Ha csak a temető lakói nem zavarná e humánus intézmények közelébe! Azt hiszem azonban, hogy a nagyérdéi fásor villáinak lakói zajosabban tiltakoznának a szomszédság ellen: mint akár a temető halottai, akár a nap legnagyobb része alatt csukva levő templom.

Ugy tudom egyébiránt, hogy dr. Wolatka püspök ur, bár ezen az ülésen nem volt jelen, tagja az egészségügyi bizottságnak. Miután ugyan ő a r. k. egyháznak a feje, némi joggal szólhatna a temető érdekének a megóvására. Azonban eddigelő még nem tett kifogást a szomszédság ellen.

Azt megmondani, hogy hol épül fel a g. k. templom, az egészségügyi bizottság egyik tagja sem bír elég látóerővel. Talán ma még a cikkíró ur sem tudja, ép úgy, mint magok a g. katolikus hívők sem. Ezeknek az érdekekben kissé korai is ma meg a tiltakozás.

Annyi talán kitűnik e néhány sorból, hogy a bizottság mégsem olyan ívetkes könnyelműséggel járt el feladatában, mint a bíraló ur cikkéből következnek.

Arra a kérdésre felelni, hogy a cikkíró ur indítványát mikor veszik tárgyalás alá — nem vagyok hivatott.

Dr. Kenézy Gyula.

A tegnapi sajtóper.

— Saját tudósítónktól. —

A bírály-sértés vétsége miatt lapunk volt főmunkatársa ellen lefolytatott sajtóper immár jogerős elintézését nyert. Az esküdtszék vétkenek mondta ki a vádlottat, s ez esküdtszék verdiktje alapján a kir. törvényszék dr. Király Pétert 2 hónapi államfogházra ítélte. Az ítélet jogerős, mert abban úgy a vádlott, mint védője s természetesen az ezuttal győztesé lett közzadló kir. ügyész is megnyugodott.

Épen e megnyugvásuk tanúsítja azt, hogy az esküdtszék intézménye s az esküdtbírák szabad elhatározásból keletkezett ítélete iránt

oly végtelen tisztelettel viseltetünk, hogy meghajlunk az előtt, még ha az véleményünk szerint nem helyes, reánk nevezve pedig hátrányos is.

Minden tisztelet az esküdtek igaz mondanása iránt, de azért mi is megmondjuk a magunk igazát ezután is, csak úgy mint eddig megtettük.

Nem is tulajdoníthatjuk az esküdtszék ezen ítéletét másnak, mint azon körülmény természetes következményének, hogy a sértőnek kimondott cikk megírására alapul szolgáló körülmények bizonyítása s az előzmények figyelembe vétele teljesen el volt zárva az esküdtek elől s csak magából a — bizony kissé erős — cikkből kellett megítélniük: olyan-e annak a hangja, mely a tiszteletlenségig menő udvariasság határát érinti? Politikai harc közben ifjú hév, hazafias elkeseredések gyakran ragadhatja a tollat keményebb szóra; s hogy az esküdtszék ezt ezuttal figyelemre nem méltatta s tiszteletre méltó jogával élve: marasztaló határozatot hozott, bármennyire sajnáljuk is: türelemmel és megadással belenyugszunk. Legyen az esküdtszék akaratára szerint.

E marasztaló határozat azonban pillanatra sem tántorít el bennünket attól, hogy zavartalanul felytassuk utunkat az előttünk lebegő magasztos czél felé, ugyanabban az irányban, a mint azt eddig is követtük.

Annak megemlékezésével, hogy Simonffy Béla kir. ügyésznek magas színvonalon álló s rendkívül sikerült vádbeszédét s dr. Bakonyi Samu védőnek már tegnapi számunkban méltott gyönyörű véd-beszédét gyorsírói feljegyzés alapján holnap egész terjedelmükben közölni fogjuk, a tegnapi tárgyalás befejezéséről következőket jelent tudósítónk:

Pontban 3 órakor délután dr. S z ü c s Miklós elnök újból megnyitotta a tárgyalást, s teljes egy óra hosszáig tartó beszédet intézett az esküdtekhez: mindenben szem előtt tartva az új bünvádi perrendtartás idevonatkozó rendelkezéseit. Kissé hosszasan fejtegette a büntető törvénykönyv 140. §-ának a király sértésre vonatkozó rendelkezését s párhuzamot vont a BTK. 261. §-a szerinti b e c s ü l e t s é r t é s s a k i r á l y - s é r t é s vétsége között:

Kár, hogy e rendkívül érdekes jogi kioktatást nem méltattak szives figyelmükre tisztelt lapotársaink jelen volt tudósítói s az összes debreczeni lapok olyan baklövést követtek el, hogy tegnapi és mai tudósításaikban »felségsértés«-ről referálnak. A »Debreczeni Ellenőr« cikkének czime »F e l s é g s é r t é s i p e r a d e b r e c z e n i t ö r v é n y s z é k e l ő t t« s azt állítja, hogy »f e l s é g s é r t é s s e l« vádolva állott a törvényszék előtt a »Debreczen« volt főmunkatársa: s hogy a f ő ü g y é s z s é g a közleményben felségsértést látott s ezért hozott vad alá helyező határozatot; holott f e l s é g s é r t é s r ő l soha szó sem volt s aztán a f ő ü g y é s z s é g bele sem avatkozott a dologba s különben sem foglalkozik vad alá helyező határozatok hozatalával. A »Debreczeni Ujság« is »F e l s é g s é r t é s i p ö r« czimjével hoz tudósítást s a »Debreczeni Hírlap« közleménye kompakt betűkkel hirdeti, hogy »F e l s é g s é r t é s m i a t t e l i t é l v e l«

Mondom kár, hogy figyelmesebben nem hallgattak az elnök kitűnő fejtegetéseire, mert

— ha már máshonnan nem tudhatták — ebből megtanuhatták volna, hogy sokkal kisebb jelentőségű dologról van szó, nem felségsértésről (ami nem olyan tréfa dolog, hanem csakis egyszerű sértésről, illetve a kellő tisztelet meg nem adásáról, ami ezuttal azért esik súlyosabb elbírálás alá, mert nem magán emberre, hanem a királyra vonatkozik).

Az elnök ur eloquens és magvas fejtegetésében kissé túl is ment a határon, mert többek közt azt is bele vonta fejtegetésébe, hogy az esküdteknek feladata nemcsak az inkriminált kifejezések sértő vagy nem sértő voltának, hanem az egész közlemény, tehát a nem inkriminált rész hangjának is megítélése: vajjon van-e abban oly tiszteletlen-ég, mely már határozott sértésnek mondható?

Az esküdtek vissza vonultak ekkor s mintegy felőrai tanácskozás után dr. Reichardt Manó, az esküdtszék főnöke kikirdette a verdiktet, mely szerint «a z e s k ü d t e k f e l e l e t e a r r a a k é r d é s r e, b ü n ö s e a v á d l o t t a k i r á l y s é r t é s v é t s é g é b e n ? 7-nél több igen.

A kínos meglepetés moraja zugott végig a zsufolásig megtöltött termen s bizony benne rekedt a hallgatóságban az a hatalmas «őjen» amit felmentés esetén kapott volna az esküdtszék.

Szücs Miklós elnök ekkor behívatta a vádlottat s Deák Ferencz ajjegyzővel felolvastatta az esküdtek elmarasztaló verdiktjét.

Ezután Dr. Simonffy Bela kir. ügyész előtt fel s a btk. 140 § második pontja alapján kérte a vádlott elítélését,

Dr. Bakonyi Samu védő lehető enyhe büntetést kért s vádlott is kérte figyelembe venni, hogy ő a királyt megsérteni nem akarta.

A törvényszék ezután ítélethezásra vonult vissza s fél óra múlva Dr. Szücs Miklós elnök kihirdette a törvényszék ítéletét, mely szerint **Király Pétert a törvényszék királysértés vétsége miatt 2 hónapi államfogházra ítélte.** A hivatalvesztést mellőzte. Az ítéletet lesz szerencsénk egész terjedelmében közölni, mivelhogy „m u s z a j.”

A tárgyaának hat óra után lett vége. A közönség lassan oszlott szét, s pár perc múlva már az egész város tudta az eredményt, mely sokfelé keltett meglepetést s okozott méltó feltűnést és csodálkozást.

H I R E K.

* **Hajdumegye és Debreczen városának állategészségügye.** Hajdúvármegye és Debreczen területén a következő állatbetegségek fordultak elő az elmúlt héten: Hajdúvármegyében. Rühkór: nádudvari j. Földes 1 u., Kaba 1 u., Szóváth 2 u. Sertésorbáncz: balmazújvárosi j. Balmaz-Ujváros 1 m. Csege 1 u. Hajdu-Nanas v. 1. u. Sertésvész: balmazújvárosi j. Balmaz Ujváros 1 t., Csege 1, p. nádudvari j. Nádudvar 1 t. Hajdu-Böszörmény v. 1. u. Hajdu-Nanas v. 1. u. Hajdu-Szoboszló v. 1. t. 4. Debreczenben Veszesség 1 u. Takonykór és bőrféreg 1 u.

* **A helyvasut kiépítése.** A «Debreczeni Újság» par het óta minden második harmadik nap foglalkozik a helyi vasut kiépítésének kérdésével. Mint a közeli hetekben vagy hónapokban megtörténendő dologról beszél. Engedje meg tisztelt lapársunk, hogy

arról a tévedéséről felvilágosítsuk. A helyvasut kiépítése még nagyon nagy kérdés. A vasut igazgatósága nem reszkírozhat a kiépítésére nagyobb penzösszeget, — hiszen a Pallagon lakandó 100 gazdasz és néhány tanár nem lenne képes oly forgalmat biztosítani, a mely a befektetett összeg kamatját meghozná. Ha a földművelesügyi miniszter szubvencionálna a kisvasutat, úgy lenni a dologból valami, de a szubvencziót akkor sem a mostani gazdasági tanintézet épületének eladásából utalná ki. A Samsong való kiépítés pedig még alomnak is szép. Ezt egyelőre maga a D. U. sém hihet. Majd idővel idővel! De akkor már minden esetre villamos fog a sámsoni falu végén megállni.

* **Hymen.** Benedek Sándor, a közigazgatási bíróság ítélő bírójának leányát, Gizikét, a ki lapunk szerkesztőjének unokahuga, eljegyezte Szacsvai Károly kereskedelmi miniszteri számellenőr.

* **A gazdaszok tanulmányutja.** A debreczeni gazdasági tanintézet hallgatóinak tanulmányutja tegnap ért véget. Az esti vonattal érkezett haza a gazdaszok csapata, kik tanáraik felügyelete alatt felsőmagyarország utazataiban részt vettek. A kiránduló csapat a legjobb emlékekkel jött vissza Debreczenbe.

* **A Stefánia leány árvaház** növendékeinek vizsgálja a múlt héten volt, a nőegylet elnökségének jelenlétében. A vizsgázó növendékek egy-egy precíz feleletet adtak, a mi a tanítónő P. Nagy Katinka buzgó munkásságának eredménye.

* **Kézimunka kiállítás** a debreczeni nőipariszkolában. Tegnap delelőtt nyit meg a debreczeni nőegylet által fentartott nőipariszkolának kiállítása. Egybehalmozva vannak ott a hazi életben oly gyakran szükségeltető fehérneműek és a legkényesebb ízlést is kielégítő diszjunkak. Látjuk azokon a hasznossági elvet, de látjuk, hogy a legegyszerűbb igényeket is kielégítő izlés tanúsága is minden egyes tárgy. — Élvezetel vizsgáljuk a legkisebb dolgokban is nyilvánuló szakszerűséget, pontoságot, örömmel látjuk a női munkakerdes nyitán, bár a csekély fejlődését is hazánkban.

Mert a nőnek kétségbevonhatatlanul speciális rendeltetése a család és a háztartás körül van. — Elvonnai e nemet rendeltetéstől bizonyára helytelen dolog volna. Epen ezen czélt kell szolgálnia a leányiskolának, nőipariszkolának is.

Ez legyen a női klasszikai nevelés magja a mely meg ma igénytelen, amde a nőképezdek szaporításával és munkálkodásával nagyfat növelhet, amelynek ágai azután az egész ország fölött kiterjedhetnek. És nemzetgazdasági szükség, hogy ne a szalonnák, de az élet számára neveljük a nőt, a ki ne szünjék meg nő lenni, — hanem nemének megfelelő kezi munkával igyekezzen a társadalom hasznára válni.

Nagy érdeklődéssel várta mindenki végeredményét a női kézimunka oktatásának. — Figyelemmel várták ezen irány hasznavehetőségét és életrevalóságát. S hogy levált, annak legerősebb bizonyítéka a most rendezett kiállítás, amely eloztatja ama csekély idegenkedést is, a melylyel némelyek ellene viseltetnek.

Az érdem első sorban a intézetet fentartó debreczeni nőegylet, mely elnökével, özv. Veress Lászlónéval élén minden alkalommal tanujelét adja kiváló érzékének nemes feladatai teljesítése iránt. De dicséret illeti a nőipariszkola egész tanári barát, melynek igazgatónöje, Kubek Erzsébet s tanárai és tanárnői valóban szép eredményt mutattak föl ez évben is. — Holnapi számunkban lesz alkalmunk a kiállítást részletesen ismertetni; ezuttal is felhívjuk annak megtekintésére az érdekeltek s a szép iránt érdeklődők figyelmét.

* **Rendkívüli városi közgyűlés.** A közvilágítás hazi kezelésbe vétele czéljából alkotott szabályrendeletet a városi tanács csütörtökön gróf Degegnfeld József főispán elnöklété alatt tartandó teljesülésében fogja tárgyalni s innen a javaslat kinyomtva küldetik meg a bizottsági tagoknak, kiket Július 5-dikére rendkívüli közgyűlésre hívnak össze e tárgyban. E rendkívüli közgyűlésnek még több tárgya is lesz, például a városi nyomda fejlesztése ügyében tanácsot előterjesztés, továbbá a babaképző intézei elhelyezésének kérdése.

* **Elutasított kérelem.** A kereskedelemügyi minisztertől egy leirat jött Debreczen város tanácsához. A leirat a debreczeni ipartestület ama kérelmével foglalkozik, miszerint a vasöntők mestersége is vételessék fel jövőre a képesítéshez kötött ipari foglalkozások közé. A kereskedelmi miniszter elutasítja a kérelmet azzal indokolván meg ez eljarását, hogy a részöntők a képesítéshez kötött iparosok között foglalnak helyet, de a vasöntők mesterségét tekintetben nem lehet egykaptafárahuzni.

* **Tinódy Sebestyén emléke.** Kassán emléktáblával jelölték meg azt a házat, a melyben Tinódy Lantos Sebestyén 1550-ől 1557-ig lakott és hol krónikas verseinek nagy részét írta. Kassa város közönségének áldozatkészsége emelte a szép emléktáblát annak az emlékeze, a ki a török hódítás szomorú idejében az erős magyar érzést hirdette és akinek verses krónikái meghecsülhetetlen történeti adaléku szolgálóak. A leleplezésnél a város és a megye közönsége vett részt, az iskolák, egyetek testületileg vonultak ki. A Kovács-utca 58. sz. haza az, a hol Tinódy Sebestyén lakott és az épület homlokzatán helyezték el az emléktáblát. A dalárda éneke után Takacs Menyhért dr., az új jászói koadjutor mondotta el az ünnepi beszédet, melyben melleg szinekkel festette a hazájaért rajongó lantos költő regényes életét és irodalmi szempontból ismertette működését. Beszéde közben lehullott a lepel es előtűnt a vörös márvány keretű, fehér márvány ladu díszes emléktábla, melyen e fe irat van:

Itt állott
Tinódy Sebestyén lantos költőnek háza
1550—1557.
Megjelölte Kassa város közönsége.
1900. június 10.

* **Öngyilkossági kísérlet egy csikó miatt.** Bognár Andras szoboszlói kocsislegény szörnyen neki busult ma d. e. itt Debreczenben, mert elveszett a csikója. Kereste mindenfelé, de nem találta. Ekéseredésében és félelmében a korcsma udvarán, ahová bezárt, felakarta köte magát, csakhogy szerencsésj-re egy korhadat gerendára burkolta a kötőféket s így mindjárt megakart próbálni, hogy elbirja-e majd őt. — beszakadt a kis faház teteje. A zuhanásra többen figyelmessé lettek és ekkor dugába dőlt terve. Bognár Andras csak ezután ment mások tanácsára a rendőrségre és ott meg is találta az elszabadult csikót. A félénk kocsis legény örömeiben majdnem ölbe kapta a kis szőke. vényt, beszélt vele a maga egyszerű módjára. A végén jóakarata ag megfenyegette: — Látod te hálátlan, és én felakartam kötni magamat miatt.

A csikó pedig csak ficzánkelt és Bognár Andras bizonyosan azt hitte, hogy az kis ostoba jószág megértette az ő beszédét.

* **Gutenberg ünnepe.** Gutenberg János születésének felezeréves fordulója ünnepe avatták a budapesti nyomdászok. A nagy mainzi mester neve voltaképen csak szimbolum volt ebben az ünnepeben, a mai nap tulajdonképen a gondolat szabadság ünnepe volt.

A vigadó nagy' erme egészen megtelt közönséggel. A főváros összes nyomdász körei ott voltak, de ott volt a főváros nem egy kitűnősége is.

A dalárda éneke nyitotta meg az ünnepély műsorát, majd Groszmann Miksa ismertette a nap jelentőségét és Gabzán József szavalta el Morócz Jenő «Gutenberg» című alkalmi költeményét.

Az ünnepi beszédet Vázsonyi Vilmos dr. mondotta, akit a közönség lelkesen megtapsolt.

— Ki volt, hogyan élt, merre járt, — mondta — Vázsonyi többek között — e kérdéseket összemorzsolja az örökkévalóság Gutenberg a nyomtatott betű, a szárnyra kelt szellem, a megváltó világosság ott van a betűkben a gépek zakatolásában könyvtárakban a lapokban. Lelkét szétosztotta az emberiség között. Amit ma ünnepelünk, nem a haladó mainzi mester, hanem a eszme, mely az ő alakjában járt a földön. Ez az eszme a szabad gondolat.

Azután méltatta a nyomdászat jelentőségét az emberiség művelődésében és a népszabadság ügyében. Ha sejtettek volna — úgy mond az emberiség rabszolgatartói, hogy Mainz az új kor Betlehemje, mert ott született meg a betű, mely őt és megvált? Összetörték volna az első gépet, elfogták volna az első napsugarat, hogy a sötétséget veszély ne fenyegetse; de ők azt hitték hogy a nyomtatott betű nem jelent többet az írottal. Ok göggyükben úgy védekeztek, hogy a szellemet a nyomtatás dacára is lenyűgözhetik. Nem sejtették milyen a nyomtatott betű varázsa s mint lesz legyőzhetetlen szenvedély az igazmondás, ha az író ezekkel és ezekkel közölheti egész erre gondolatait.

A közönség lelkesen megéljenezte Vázsonyit. Utánna Dézsi Lajos dr. egyetemi könyvtár tiszt ismertette a nyomtatás fejlődését. Az ünnepélyt Bokányi Dezső beszéde zárta be aki a munkások névében szólott.

A közönség a dalárda indulója éneklése közben oszlott szét.

*** A kínai veszedelem.** Európa nagyhatalmai és az Egyesült államok hadilábon állanak Kínával, a hírszolgálatlalt pedig a villamoság fénykorában úgy vagyunk, mint a hogy a hadviselő felek a táviró feltalálása előtt lehettek. Közel két hete már, hogy föltétlenül megbízható hír nem érkezett Pekingből, és mi biztosat sem tudunk a kínai udvarnál akkreditált követségek sorsáról. Körülbelül ugyanannyi idő óta semmi biztos hír a tiencsini eseményekről.

Pedig különösen Tiencsinben igen nagy a baj, bár azt sem tudjuk, hogy Seymoir tengernagy mint és hol van a vezetése alatt álló nemzetközi csapatokkal. Tavirat érkezik ugyan bőven Takuból, Washingtonból, Sanp'haiból, de épp a leginkább veszélyeztetett helyeken vannak az összeköttetéstől elvágyva, ami a kínai bizonytalanság fokozza, Európát aggodóvá teszi és bánattal tölti el azokat, a kiknek fiaik ferjük már ott harcolnak a messze keleten a sárga arcúak ellen, a kik az idegenek kiirtását üzték ki ezéül és azt — úgy látszik — végrehajtani is igyekeznek.

*** Köszönet nyilvanítás.** Angyal jóságú, felejtethetetlen irénke leányunknak f. hó 19 én bekövetkezett elhalálása alkalmából mindazok, kik az Istenben megboldogult iránt részvétünknek bármi módon kifejezést adtak, méltatlan fájdalomunkban osztottak, azt enyhíté-

ni igyekeztek és a végtiszűségételen megjelenni sziveskedtek, — fogadjak szülei szívünk hálaját és őszinte köszönetét. Debreczen, 1900. június 26, Fül-ki Kovács Mihály turkevei nyug. ev. ref. tanító és neje szü. Szigeti Julia.

*** A király szobra.** Bruck-Ujfalu-ban, a pályaudvar előtti terezen koronás oszlopon látható I. Ferencz József ércbe öntött képe ezen az exponált grániton a magyar királyság jelképe. Onnan eredt a szoborállítás eszméje hogy a picziny határszeli Bruck-Ujfalu község a mely eredetileg csak katonai tábor volt, elszakadt a szomszéd osztrak Brücktől, a melyhez a nagy közege és a speciális viszonyok közigazgatásilag is hozzáfűztek. A kis helység lassanként megerősödvé, lakossága is nemzeti öntudatra ébredt s az osztrakoktól való függetlenítést követelte. És a király egyik látogatása alkalmával maga döntött akkor ebben a vitás kérdésben, a mikor tőszájában Bruck helység osztrák és magyar felének békeségére ültette poharat. A magyar résznek, Bruck, Ujfaluak különválása és függetlenítése emlékére leplezték le tegnap a király mellszobrát a melyet Zala György díjmentesen mintazott. A selyemleppellel letakart szobor körül reggel diszmagyarban és frakkosan gyülekeztek a résztvevő urak, köztük Görgey és Benedek tábornokok, Marx miniszteri tanácsos, az államvasutak üzletigazgatója, Pozsony, Sopron, Győr küldötői, és a vármegye számos előkelő embere, élükön a főispánnal. Menetbe sorakoztak és zászlóvivő banderisták mögött haladtak át a tábortáborba, a hol a gyári megyéspüspök képviselője misét mondott. Künn az egyik sátorban a táborban levő tisztikar, élén Karoly Ferdinánd főherceg, a trónörökös öcsöce is részt vett a mi én s utóbb a leleplezésen is, a melyhez ismét menetben vonultak át. A szobor előtt Paiffy gróf főispán és Ralbovcy Géza mondottak beszédet.

*** A szerb ének és daltársulat** holnap szerdától kezdve 8 napig a Dreher sör-csarnok nyári kertjében hangversenyt rendez. E kiváló tartsaság, mely külföldön annyi dicsőséget szerzett, bizonyára nálunk is a legnagyobb tetszésnek fog örüendi. Csak dicsérhetjük Markus vendéglős leleményességét, hogy közönségünket mindig valami kellemessel kielegíti. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

*** Papp Béla becsületszava.** A szatmári bűnpör egyik szomorú hősről, a halálra ítélt Papp Béláról az a hír terjedt el, hogy öngyilkosságot akart elkövetni börtönében. Ez a hír nem felel meg a valóságnak, mert Papp Béla, mint minden halálra ítélt rab, a lehető legzigorubb felügyelet alatt áll s még csak a lehetősége is ki van zárva annak, hogy önmagában kárt tehessen. Midőn Papp Bélának értesére jutott, hogy milyen hír kering róla, megütközve mondta:

— En becsületszavam adtam az ügyésznek, hogy nem ölöm meg magam s szavamnak ura vagyok!

A környezete azt mondja, hogy a szerencsétlen embert napról-napra jobban megviseli a fogság.

*** Veres Tóni zenekara.** Ritka élvezetben reszesül a Bika kaveháza járó közönség. Ugyanis minden este zenét hallgathatnak és pedig igen szép cigányzenét: a Magyar Testvérek és Veres Tóni terekát felváltva minden este, Magyarikat szükségtelen dicsérnünk, de Veres Tóni még csak nem rég van igen jól szervezett bandájával Debreczenben s ezen idő alatt teljeseu meghódította cigányzene kedvelőit úgy operette, mint opera dalámaival, valamint a szép magyar darabok előadásával. Ajánljuk a fiatal primást és ügyesen szervezett bandáját a közönség figyelmébe. Élvezetes játékaival részolgal a pártolásra.

*** Carmencita az igazi, avagy ki akar 5000 koronát keresni.** Angeiotti Vilmos orfeumdirektor szerződtette tarsulatához Carmencitát, a híres spanyol táncosnőt. Együttal 5000 koronát ígér annak, a ki betudja bizonyítani, hogy Carmencita nem az igazi, a valódi Carmencita. Vajjon lesz-e oly boldog halandó?

*** Kovács gyógyhatású viz** küldetik oly távol vidékekre és örvend oly közkedveltségnek, mint a — már több mint husz év óta használatban levő — Ferencz József keserűviz, miről eddig 4 világrészben nyert 10 aranyérem tanuskodik.

*** Olcsó nyaralás.** Dr Schöntag Samu városi orvosnal Svedlőren, Szepesmegye Gölniczbánya és Merény között 1—2 uri ember julius — aug. hóban teljes ellátásra igen jutányos feltételek mellett fölvetetik. Ugyanott és a szomszédos Óvizen pár lakás és ellátás masoknál is kapható nyaralóknak. Pompás fenyes levegő, jó víz, jó ellátás.

Asszonyi Adolf tanító Szepes—Belán a nyári szünetre 1—2 középiskolai tanulót jutányosan elfogad.

ÜZLETI KÖNYVEK rendkívül **dus választékban minden versenyt kizárólag legolcsóbban kaphatók Hoffman és Kronovits könyvnyomdájában, a főpostával szemben.**

A magyar fürdők és gyógyvizek pártolása.

Memorandum.

— A debreczeni orvos és gyógyszerész egyesülethez beterjeszti
Dr. Burger Péter, mint a kiküldött ötös biz. előadója.

Harmadik indokom a mozgalom megindításának szükséges volta mellett a nobles oblige, és hivatásunkból eredő kötelesség. Erre nézve az én nézetem és ebben bizonyára nekem igazat fognak adni mindannyian, hogy a mennyiben a gyógyforrások és fürdők a gyógyítás eszközei, azokra föltétlenül orvosok v. a mi tudományunk művelői irányítottak a közfigyelmet, felkeltven ezáltal természetesen a tulajdonosok aldozatkesztségét és hogy azt több kevesebb költéggel megközelíthetővé, használatra alkalmassá tegyék. Ebből önként következik, ha az illető fél, legyen az magánember, v. testület, bízva a mi tudományunkban és annak képviselőiben, nem riadt vissza sokszor igen terhes erejét, tudását, sőt anyagi képességét is felülmúló befektetésekkel; nekünk ma gyaró orvosoknak erkölcsi kötelességünk, nobles oblige-ek őket most már pártolni támogatni.

Más szempontból ismét, ha valamely forrás és fürdő gyógyhatását ismerjük csak nagyon természetes hivatásunkkal járó kötelességünk, azt alkalom adtan betegeknek javain, amint kötelességeink mindenkor minden a beteg gyógyítása cseljából elkövetni.

Ebből viszont ismét az következik, eltekintve sovínismus, merantilismus és egyéb itmusoktól, nem-e emberbaráti kötelesség a gyenge és szenvedő beteget a hol és a mikor lehet egy hosszabb fáradságos, sokszor végzetes utazás fáradaimaitól megkímélni, midőn részere enyhet, üdülést, gyógyulást keresünk valamely gyógyhelyen.

Nem lelkielenség, legalább is kímélettség ezeket elkövetni a betegre ott, hol ő a helyzettel, helyi viszonyokkal, népekkel ismeretlen, szinte magára hagyott idegennek érzi magát, midőn valamely neki megfelelő, talán jobb hazai fürdőbe, honi társai között, magával egyrangú, erelmű és gondolkozású tartsaságban kellemesen csaknem otthonosan töltheti az amugy is n héz napjait.

Hogy fürdőink nem mindenütt állunk a kultúra oly magas fokán, mint külföldi vetélytársaik, hogy ásványvizeink kezelése még sokhelyt érzékeny és káros hiányokban szenvednek azon csudalkozni nem lehet, megütözni nem szabad, megbotránkozni pedig epenséggel bűn, mert hazafialanság.

Ama circulus vitiosus, mely minden al-

kalomkor feléje hangzik az érdeklődnek, »ha több lesz a vendég, többet teszünk a kényelem stb. ért.,« mondvan a tulajdonosok; »ha több lesz a kényelem és élvezet ma-kor ismét és többen jövünk; mondja a közönség: szerintem nem oly veszedelmes; mert egyenlő jóindulattal, egymás támogatásával felvilágosító, magyarázó utazító tanácsokkal a fürdő-közönség a fürdő igazgató-ságoknak csak szolgálókat és viszont a fürdő igazgató-ságok a közönség jogos igényei előtt soha semmi körülmények között mar csak saját jól felfogott érdekükben sem zárkoznak el.

Ugyanez áll gyógyvizeinkről is. Nekünk orvosoknak azokat rendezünk, hogy a közönséggel megismeressük, mert tudniuk kell, hogy amily vizet jobbat árol a beteg egyszer meggyőződött, annak fürdőjét fogja szükség esetén felkeresni.

Ne feledjük, hogy a beteg leginkább esetben hibás az idegen víz használatában, mert ő leginkább esetben tudja, hogy ehhez hasonló vele egyező vagy talán jobb és olcsóbb hazai forrásunk is van.

Az ásványvizek ma nagy és elterjedt kereskedelmi cikket kepezve, ók vannak legfőbb szöszöllésre. A gyógyfürdőknek és a többi közt bizonyára első sorban a külföldi vizek nagy mérvű elterjedése okozza fürdőző közönségünk tödulasát idegenbe.

Itt az ásványvizeknél sem fogadom el egyik másik kartársunk kifogását, hogy ez, vagy amaz a forrás még jól kezelve, nincsen tetszetős formában nem jön piacra; mert ez csupán a gyengeket, kishitűeket ingathatja meg.

Én utolsó évek gyakorlatából tudom, és ezt a saját csekély praxisomból meritem, hogy a kutkezelő-égek mindenkor pontosan teljesítették ugy megrendeléseimet, mint foganatosítottak az általam ajánlott javításokat. Az mindenkor kényelem szeretet és nembármilyen ságra vall, ha az orvos bármely hazam forrás vizet, mert az állítólag rosszul van kezelve gyakorlatban mellőz, a helyet hogy a hiányokat az illetékes tényezőkkel közölné; de azért a külföldi vizet, ha az ama forrás, melynek nevet visel, soha nem intette is, ha az mint sokszor magam is tapasztaltam hamisított rendeli.

Miként a fürdőknek ugy itt is első sorban az orvosok és másodsorban a közönség vannak hivatva a kutkezelősegeket esetleg tulajdonosokat a tapasztalt hiányokra figyelmeztetni, akik aztán bizony hiszem saját érdekükben nem fogják emulasztatni azok kiküszöbölését.

Ugy a fürdőknél, mint forrásaiknál egyebiránt nem tudnám eléggé ajánlani legalább a tárgyilagosságot és igazságot ítéletünkben, mar lsten bizony nagyon gyakran közbelvekké vált szlagoztak után itelve vétkezünk azok ellen.

Ezeket veltem szükségeseznek elmondani a magam és általam megpendített eszme helyes, fontos megszívlelendő voltának igazolására és most bizvaszt ártterhetek vázlatos tervemnek előterjesztésére az indulando mozgalom mikéntjére nézve.

Kiindulási pontul véve a három nagy factort, melynek rendszeres kölcsönös támogatását, előmozdítását, jó akarat és aldozatkészségét van hivatva elsősorban az általam czélbavett mozgalmat felkölteni, hogy a mi szívatunk, a mi faradságunk a mi igyekezetünk kárba ne vesszen.

E három factor a nagy közönség, a fürdő és ásványviz tulajdonosok és az orvosi kar. Én azt hiszem, én ugy tudom hazafias érzelemben mindhárom tényező ritka kivittel kifogás alá nem eshetik, ugy hogy bizony remélhető hazafias szellemtől áthatott, serkentés buzdítás és kére'emre bármikor készséggel fog vállalkozni mindenik ama érzelmeinek tetekben kifejezést adni.

E serkentés, buzdítás és felvilágosításra kell majd nekünk az orvos gyógyszerész egylet aegise alatt vállalkoznunk, ehhez kell munkatársakat, agitolet és segéd eszközökkel keresnünk.

Az első és legfőbb forum, melyhez ez irányban legnagyobb bizodalommal, a siker

legbiztosabb reményeivel fordulhatunk. — a h a z a i s a j t ó. A mi sajtónk, büszkén — valloim e világon legnemzetibb, legliberálisabb valamennyi más nemzetek sajtói között. Nálunk nemzetell-nes, hazafiatlan és partizentizis érdekeket tendenciákat a nemzetiségeket kivéve alig kultivalja számba vehető hírap.

E nemes lélekemelő tudat sajtónkról felteleznem engedi, hogy tárt karokkal fogja fogadni az eszmet, melynek propogálásáért zászlót bontuok, sőt más hasonlókból következtetve mihamarabb ók a sajtó munkásai l-sznek legodaadóbb, legbárgóbb támogatói egleike-ebb előharczosai az eszmeének, kik f-nnen lobogtatva a zászlót nem engedik maj n szunnyadói a felkorbacsolt nemes és aldozatra kész hazafias lelkesedés vesta tüzét. A sajtó legnevezetesebb képviselői által velném hat én első sorban a hazai sajtó ügyünkek, mely egyben nagy mezőgazdasági érdek is megnyerendők: hogy a hírlapok utjan szüntelenül fentarthassuk az érdeklődést, közölnes-ük minden mozzanatunkat terjeszthessük ismertetéseink, magyarázataink és megfigyeléseinket. A második forum mely elé járulunk kell nem annyira erkölcsi mint anyagi támogatásért a magas kormány és a törvényhatóságok a kormány élen mint tudjuk oly férfi áll, az egyes resorokat oly erők töltik be, kik eltekintve a politikától mint eddigi tények mutatják előbbre valónak tudják és vallják nemzeti erőink és erőforrásaink felkutatása, gyamolítása és fejlesztésével a nemzet vagyoni megerősödését és önállósítását: minden másnál. Így a kereskedelmi miniszter az ipar és kereskedelem partoi-as, a földmívelési miniszter ó n. m. a mezőgazdaság felvirágoztatása, a kultusz miniszter a kultura emelése terén; szóval csaknem valamennyi resoriban erős n zmeties aramlatot konstatálhatván; hiszen az általunk czélbavett actió is kelő formában bemutatva segélyre támogatásra fog találni.

Épp ugy vélem megkeresendőknek valamennyi törvényhatóságot ha nem is anyagi, de legalább erkölcsi támogatásukat kikérve.

A harmadik forumnak a hazai orvosegyleteket és tarsulatokat mint ilyeneket ajánlom, kikhez memorandum lenne intézendő, hogy a-attakozásra, paralel actióra htvjuk fel őket. Végül — és ezt szándékosan tettem utolsónak — a fürdők és ásványvizek tulajdonosai — bérleti — igazgatósági és kutkezelősegehez lenne egy átirat küldendő, melynek vázlatos tartalma következé lenne.

Ismertetve czélunkat; az inditandó orsz. mozgalom támogatására szükség-snek i-éltük egy minden gyakorlati aesthetikai igényeket kielégítő nagy terjedelmű albumszerű díszes illusztrált fürdő almanachnak kiadását is a melyet szandekunk minden hazai gyakorló orvosnak mint practicus és értékes díszit varó szobája asztalára lehető olcsón v. teljesen díjtalanul felajlanani.

E művek össze állítására vállalkozozva kérjük t. cz.-et a mellékelt kérdésekre válaszolni u. m.

1. Az utolsó 5 évben átlag és egyenkint mennyi fürdő vendége volt és honnan.
2. Melyik forrásból hány palack vizet forralomba hozva ez idő alatt.
3. Törtentek-e az utóbbi 5 évben fürdőkben v. a kutkezelés terén újítások vagy javítások.
4. Vannak-e és mennyiben a közeljövőre ilyenek tervbe véve.
5. Kérjük tüzetes legutolsó leírásait fürdőjének és lehetőleg az albumba legalkalmasabb fénykép felvételeknek beküldését. Különöseu feltüntetését mely külföldi fürdőt van hivatva helyettesíteni.
6. Kérjük forrásaiknak lehetőleg utolsó vegyelemzését és megfelelő külföldi fürdő megnevezését.

stb. stb.

Végül pedig mivel mindaz mit tervezünk nagy sőt tetemes költségekkel jár felkerjük — ha amennyiben méltónak és érdemesnek találják actióinkat támogatásukra, kerjük anyagi hozzájárulásukat is, melynek számszerű kitüntetésére szintén rovatot nyitunk.

Ez volna vázlatos ismertetése, az általam ajánlott munka programnak, melyhez ki ki saját új és czélravezető módosításait és bővítéseit hozhatja javaslatba, de arra ismételtlen kérem t. közg.ülést elvben és általánosságban egyhangulag tegye ezt magáévá, mert minden dissonancia veszélyeztetné az eredményt és rossz fényt vetne egyletünkre.

Midőn még ama körülményt is érinteni akarom miszerint nem e nagy tűnnék fel actiónk, mintha mi egy let-ző és igen üdvösen működő egyesüetnek «a hazai fürdők és ásványvizeknek támogatására alakult Balneologiai egyesületnek» ügykörébe illetéketlenül avatkoznánk, ezt azért teszem, hogy ily esetleges ellenvetések előre is eét vegyem.

E tekintve attól hogy e tarulat inkább tudományos kutatás, fejégetes, ismertetésekkel foglalkozik mely irányban mar eddig ir sok szép és hasznos dolgozattal, művel ajandékozta meg irodalmunkat, mi pedig a gyakorlat emberei a gyakorlatból merített tapasztalatok alapján teljesen más irányban kívánván a hazai fürdők és ásványvizek elterjesztésére az idegeneknek pedig kiküszöbölésére közreműködni, így semmi tekintetben sem alterálja csupán más más uton ugyan egy ezlra törekedvén azt hiszem könnyen összeegyeztethető a mi álláspontunk amaz egyesület működésével, mert hiszen a gyakorlatból tudjuk, hogy ugyanazon varat többnyire nem egy és ugyanazon rendszerű ágyakkal sikerült b venni.

Fő dolog, hogy velem együtt a czélt hazafiasnak, gyakorlatilag elérhetőnek itéjék; mert akkor aztán oly nemes eszközök használatától nem kell visszariadnunk minőket én it vázoltam.

Részemről még csak annyit óhajtok kijelenteni, hogy én mindenkor kész vagyok erőm és tehetségemhez képest ez eszme szolgálatába állani és magamnak a munka oroszlan részét kivenni.

CSARNOK.

A fehér holló.

(Beszély.)

Idegesen törülte könnyes szemeit a szép Vera grótné; aztán izgatottan adta ki a parancsolatot, hogy nyertéjék föl lovát.

— De hisz rettenetes vihar közeledik, méltóságos asszonyom, koczkáztatja meg észrevételeit az öreg komornyik.

— Tegye, a mit rendeltem! — vette oda szigorú hangon Vera.

A lovász kísérte is visszautasította.

Főlpattant a tüzes paripara és hátraszegeve szép fejét, dacos arckifejezéssel fordult még egyszer a kastély amaz ablaka elé, a hol a férje, Ernő gróf állt. Hadd lássa, mint száll szembe a künn dülő égháborúval a nagy vihar után, a mely imént dühöngött feleség és férj közt.

— Azt nevezhetem életem legszerencsétlenebb napjának, a melyen a maga felesége lettem.

— Ez az én boldogtalanságomnak is a kiinduló pontja. A maga szeszélyei képesek ördögöt csinálni meg az anyagból is. Mondja, miféle oka volt ennek a mai jelenetnek újra?

— Ha nem tudja, hiába magyarázgatnam. Miféle ok? A maga szakadatlan szemrehanyasai.

— Mondhatom: azok fölötté enyhék ahhoz képest, a mennyi alkalmat ad erre. Ebből fejlődött ki a kínos jelenet, a mely után a szép asszony az erdőnek vette útját.

A fenyegető felhők vesztjölő módon gyűrődtek egymás fölé, s alig negyedóra múlva valóságos felhőszakadás következett.

A nyakas szép grófné eléinte makacsul nézett szembe a veszélylyel, de végre belátta, hogy az elemek mégis erősebbek nála.

Fáradtan, kimérülve tekintett minden irányban, hogy hol találna menő hajlékot az istenítélet elől. Végre megpillantotta az erdő-

kerülő kis gunyhójt. Jóformán kábultan kopogott a viskó ajtaján, a bol csakhamar megjelent a kerülő és a felesége. Remélve ismerték fel a bőrig ázott amazonban uruk feleségét.

Alázatos vendégszeretettel tessékelték be a szerény hajlékba a jóformán alélt grófuát.

Az erdőkerülő felesége azonnal száraz ruhát hozott a méltóságos asszony részére. míg z ura a lovat helyezte biztonságba.

— Milyen remekül illik méltóságodnak az én ruham, — szólt a menyecske, mikor a grófnő magára vette az egyszerű karton öltözetet.

Habár védkép kimerítette a viharral való küzködés, mégis maradt benne annyi büszség, hogy egy pillantást vetett az ablakon függő parányi tükörbe, Mennyit változtat az emberen az öltözet.

Keves vártatva a menyecske behozta az ebédet; ugyanekkor lépett a szobába az erdőkerülő, kezén vezetve alig négy éves fiacskáját.

Ne vesse meg szerény ebédünket méltóságos asszonyom — szólt a fiatal asszony, maga mellé ültetve a kis fiút. Egyszerű, szegényes étel, de tiszta szívből kínáljuk vele.

Ugy ehez, hogyan helyezkedett el az asztalnál a 3 tagból álló kis család, hogy kucsoltak össze mindhárom kezeiket s kértek áldást szerény ebédjükre.

A grófnő önkéntelenül leült negyediknek. Ugyis várnia kell, míg aláhagy kissé a retentő zápor.

A grófnő e percben a kis fiára gondolt, aki sohase ül velük az asztalnál, mert a vendégekre való tekintettel ez elkenekzik az illemmel, Folyton vendégeik vannak.

A hányszor az erdőkerülő fiacskája szeretettel simult szüleihez, mindannyiszor a kis Lorántot látta maga előtt Vera grófnő. A kis fia legfeljebb a francia bonnet reszelteti efféle ajnározásban, mert szüleivel sokkal ritkábban van együtt, semhogy efféle bizalmasodás fejlődhetne ki közöttük. Fizetett ápolás, penzen vett szeretet jut osztályrészül az ő fiának.

A grófnő keveset evett, de annál figyelmesebben nézte minden mozzanatát ennek a családi életnek, amely annyira különbözik az övéktől. A derült arcú férfi, az örökké mosolygó asszonyka és az az édes kis gyermek. És mindez belefer ebbe a parányi viskóba.

Mekkora rejtély volt ez a pompához, kényelemhez szokott grófnő előtt.

Ebéd után a kis fiu elszunnyadt az apja karján, aki aztán a szomszéd benyilóba vitte.

Mikor Vera grófnő egyedül maradt az erdőkerülő feleségével, e kérdéssel fordult hozzá?

— Maga itt nagyon boldog lehet, — ugyebar?

— Az vagyok, — méltóságos asszonyom.

— Mióta van férjnél?

— Öt éve lesz.

— Mint én, gondolta magában Vera.

— És mindig ilyen szép egyetértésben élnek?

— Még sohasem civódtunk.

— Pedig sokat kell nélkülözniök, — nemde?

— Kevéssel beérjük ugyan, de azért támadnak néha vágyaink, amiket nem elégíthetünk ki.

— És ilyenkor megbomlik az egyetértés?

— Oh nem. Kevesünk van, méltóságos asszonyom; de birtokunkban van egy nagy kincs, amit fehérrholó számba vesz kiki s ez kiegyenlít mindent.

— Miféle fehér holló?

— Mikor férjhez mentem, dus hozomány helyett jó apámnak e néhány szavait hoztam magammal a szivemben: «Légy az életben bármily szerencsés sorskegyeltje, ha nem vagy megelégedve azzal, amid van s ami vagy, boldog nem lehetsz. Fehér holló a megelegedés. Szallj n ez a fészkedre s akkor azt érzed: királyi palotában élsz!»

E pillanatban hintó gördült a kis lak elé melyből Ernő gróf lépett ki.

Már az egész erdőt felkutatta feleségeért.

És Vera grófnő ragyogó arczczal fogadta az urát. Bucsut vett a szives vendéglátóktól s mert ruhája meg vizes volt, az erdőkerülőné egyszerű öltözetben ült be ferje melle a hintóba.

— Milyen jól illik neked ez az öltözet, szólt a gróf, aki nem tudta hova lenni bamulataiban, felesége ked-lyal'aportának ily hihe etlen változása fölött.

— Ugy találod?

— Határozottan, Hozd el magaddal örök időkre e bűvös er-jű öltönyt.

— Ha kíváncsi...

— Oh igen. Haromszorosan megfizetem az árát, sőt tisztelesen annak a szépen asszonyrak.

— És hozok magammal még mást is ebből a nyomoruságos viskóból.

— Mit?

— Egy fehér hollót.

— Nem értem, mondta bámulva a gróf. Hol van?

A grófnő szelíden simult férjéhez: aztán a saját szivere mutatva, édesen suttozta:

— Itt a szivemben. — A neve: megelegedés.

Kövér Ilma.

Védjük szőlőinket

a különféle szőlőbetegségek ellen!

A szőlő peronosporájának a leghatékonyabb ellenszerre a dr. Aschenbrandt-féle

„bordói por“

Kezelése egyszerű, az oldat néhány perc alatt elkészíthető, kitűnően tapad, a permetező gépeket el nem dugaszolja.

Ára: (loco Budapest a »Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének« raktárában) 50 kgos zsák a kg. 76 fillér, 5 és 10 kgos zsák a kg. 80 fillér.

A szőlő lisztharmatának leghatékonyabb ellenszerre a dr. Aschenbrandt-féle

„rézkénpor“

A por finomságánál fogva nagy anyagmegtakarítás, a por jobban tapad és nem bűdösíti annyira a bort, mint a tiszta kénpor.

Ára: (loco Budapest a »Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének« raktárában) 50 kgos zsák a kg. 52 fillér, 5 és 10 kgos zsák a kg. 56 fillér.

H a m i s i t á s k i z á r v a !

Minden csomagnak el kell látva leoni ólomzárral és a Borászati Lapok ellenőrző bélyegével.

A porok megrendelhetők:

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

(Budapest, Alkotmány-utca 31.)

A Borászati Lapok kiadóhivatalánál

(Budapest, Üllői-ut 25.)

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszer-tárámban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

==== Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. ====

==== Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik. ====

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára **DEBRECZENBEN**, (Tisza-palota.)

Részvényeseink figyelmébe!

Értesítjük t. részvényeseinket, hogy intézetünk 50,000 korona alaptőkéjének 100,000 koronára leendő felemelését e hó 11-én tartott rendes közgyűlésünk elhatározta olyképen, hogy minden részvényre 50 korona fizetessék be.

A befizetés folyó évi augusztus 1-től kezdődőleg minden hó első tíz napjában, 5 egyenlő 10 koronás részletben teljesítendő. Késedelmes fizetéseknél 6 százalék késedelmi kamat számíttatik fel, előzetes fizetéseknél pedig 6 százalékos kamat megtérítetik.

A befizetések elismervény ellenében teljesíthetők a debreczeni ipar- és kereskedelmi banknál, vagy intézetünk pénztáránál. Az utolsó részletfizetés alkalmával azonban az eredeti részvény is bemutatandó oly czélból, hogy azon a teljesített összes befizetések intézetünk egy igazgatósági tagja és ügyvezetője által igazoltassanak.

Kivonat az alapszabályokból:

12. cz. Az elmulasztott részfizetés után a hátralevő adós a lejáratától számítandó 6% késedelmi kamatot fizet.

13. cz. A részvény folyószáma, melyre befizetés nem történt, ugyanazon lapban, melyben a fizetési felhívás megjelent, közlé tétetik.

Harmincz nappal a közlé tétel után a társulatnak jogában áll azon részvényt, melyre befizetés nem történt, érvénytelennek nyilvánítani s helyette ugyanazon szám alatt új részvényt kibocsátani és eladni.

14. cz. Az érvénytelennek nyilvánított részvény folyószáma közhírré tétetik.

15. cz. A részvény érvénytelenné nyilvánításával a tulajdonos minden joga és kötelezettsége megszűnik s az eladott új részvényből befolyó öbbllet a társulati tartaléktőkehez csatolatik.

Ezek szerit minden részvényesnek érdekében áll, hogy a részleteket pontosan befizesse.

B.-Ujváros, 1900. február hó 11-én tartott ülésünkből.

A B.-Ujvárosi Takarékpénztár igazgatósága.

Tavaszi és nyári idény 1900.

Valódi brünni szövetek

Egy szelvény 3.10 mtr. hosszu, teljes uri öltönyt (kabát, nadrág, mellény) ad, ára csak	<table border="0"> <tr> <td>frt 2.75, 3.70, 4.80 jó</td> <td rowspan="4">} valódi gyapjú szövetből.</td> </tr> <tr> <td>" 6.— és 6.90 jobb</td> </tr> <tr> <td>" 7.75 finom</td> </tr> <tr> <td>" 8.65 finomabb</td> </tr> <tr> <td>" 10.— legfinomabb</td> <td></td> </tr> </table>	frt 2.75, 3.70, 4.80 jó	} valódi gyapjú szövetből.	" 6.— és 6.90 jobb	" 7.75 finom	" 8.65 finomabb	" 10.— legfinomabb	
frt 2.75, 3.70, 4.80 jó	} valódi gyapjú szövetből.							
" 6.— és 6.90 jobb								
" 7.75 finom								
" 8.65 finomabb								
" 10.— legfinomabb								

Egy szelvény fekete szalon öltönyhöz 10 frt, valamint felöltő, szöveteket, turista-lódeneket, legfinomabb kamarnokat stb. stb. küld gyári áron a valóságáról és szolidágáról jól ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. — Mintáru szállításért jótállás. A magánfelek előnyöl tetemesek: szöveteket közvetlenül fenti czégtől a gyárhelyiségből rendelni.

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben.

Lüszter köpeny
6 frt.

Ing blous
1 frt.

Őszi kabát, selyem
béléssel 5 frt.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltőket és

diszített női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszített
női kalap 3 frt.

Búr kalap
2 frt.

Selyem ernyő
2 frt.